

DOMOV

3. Pr. Ljubljana knjižnica
Poljanska c. 3. dr. g. in.
Ljubljana

Oglaš:

Za 1 mm x 60 inseratnega stolpca mali 80 vinarjev,
uračni 1'20 K, poslano, posmrtnice in reklame 2 K.
Večkratne objave popust.

Izhaja vsak petek.

Upravištvu „Domovine“ v Ljubljani, Sodna ulica 8.
Uredništvo „Domovine“, Miklošičeva c. 16, Tel. 72.

Naročnina:

Mesečno 3 K, četrtletno 9 K, polletno 18 K,
celoletno 36 K.

Kako se slepari narod na takozvanih katoliških shodih.

Klerikalci so imeli v zadnjem času več takozvanih katoliških shodov tako v Domžalah, Mariboru, na Brezjah in drugod. Da bi taki shodi med kmetskimi prebivalstvom bolj vlekli, se začnejo navadno s sveto mašo in končajo z litanijami. Sklicatelji shodov mislijo, da se bo tak shod zdel potem »bolj svet«. Pridige pri takih mašah so navadno še zmerne, zato so potem govori na shodu tem manj katoliški. Obrekovanja, blatenja in zmerjanja nasprotnih strank ne pričajo ravno, da se govorniki držijo nauka katoliške cerkve, ki pravi: »Ljubi svojega bližnjega, kakor samega sebe! Opuščaj svojim sovražnikom... itd.«.

Na bolj značilno za klerikalno stranko je, da klerikalci na dveh shodih ne govorijo enako. Na vsakem shodu obljubijo svojim zaslepljenim ovcam to, kar si te želijo. Obljube itak nič ne stanejo. Ker pa je končno tudi z obljubami križ, se mora obljuba tako izreči, da se lahko pozneje ovrže kot obljuba. Saj vendar ena stranka ne more ustreči dvema, ki imata nasprotni interese, n. pr. kmetu, ki ne mara o socializmu in komunizmu nič slišati, obenem pa delavcu, ki je, naj si bo tudi klerikalec, vedno nekoliko nagnjen na socialistično oziroma komunistično stran.

Katoliški shod v Mariboru je izgledal na pol socialistično. Dr. Korošec, ki je na shodu govoril, je zelo previdno uporabljal besede. Njegovi poslušalci so bili tudi delavci in mali posestniki. Zato je bilo treba nekoliko socializirati. Kadar bo pa dr. Korošec govoril kje med trdimi kmeti, bo sukal besede drugače, da se mu kmétje ne uprejo.

Vse to je znamenje, da živi klerikalna stranka, to se pravi voditelji klerikalne stranke, le od neumnosti ljudi. Klerikalna stranka nima nikakih načel. Moč stranke obstoji samo v tem, da po spovednicah in prižnicah strašijo ljudi s pekлом, ako bodo šli z drugo stranko. Ker je naš narod še politično neizobčan, je lahko preslepti in zbegati večje število ljudi, da gredo na klerikalni lim.

Na klerikalnih shodih je seveda vedno tudi govor o avtonomiji. Prav do zadnjega časa jih je bilo med kmetskimi pristasi klerikalne stranke zelo malo, ki so imeli kaj pojma o tem, kaj je avtonomija. Še danes se jih večina vnema za avtonomijo le zato, »ker so gospod župnik rekli«. Ako pa vprašas kakega kmetskega avtonomista, kaj dobrega si od avtonomije obeta, ti ne more odgovoriti. Le kak zakrknjen avstrijakant ali šušteršičijanez ti še ve povedati, da bi bili v avtonomiji »bolj proči od Srbov«. Slepoto sovraštvu do Srbov je pri teh ljudeh tako veliko, da bi šli slepo v avtonomijo, čeprav bi bila to nesreča za državo, za narod in za nje same.

Sicer pa slava klerikalnih shodov ni več tako velika, kot je bila svoj čas. Kmetško ljudstvo je začelo odpirati oči ter že tudi samo premisliti in uvidi, da so takšni shodi le sleparjenje naroda. Kmetško ljudstvo uvideva, da ne gre klerikalni stranki za vero. Uvideva tudi, da je takozvana avtonomija, ki jo propagira klerikalna stranka velika nesreča za kmeta, ki bi moral v slučaju, da se udeležiti, plačevati neizmerne davke. Klerikalna stranka ima še sedaj precej pristav, toda gotovo prišel bo čas, ko se bodo njihove vrste zelo zredčile.

Vnebovpijoča zločinstva tržaških fašistov.

Požig svetoivanskega Narodnega doma v Trstu.

Dne 2. t. m. ob pol 3. uri zjutraj je vdrla tolpa maskiranih in do zob oboroženih fašistov nenadoma v Narodni dom pri Sv. Ivanu v Trstu. Divjaki so polili gledališko dvorano z bencinom in zažgali. Dvorana in oder sta bila hipoma v plamenu in sta pogorela do tal, seveda z vsemi premičninami, ki so se nahajale v dvorani. Pročelno dvonadstropno poslopje so gasilci še kolikortoliko rešili. Značilno je, da so zažgali ravno dvorano, v kateri so Slovenci priredili nedavno spominsko proslavo 600letnice največjega italijanskega pesnika Danteja. Škode je nad četrtilijona kron.

Napad na mirne Slovence.

Po požigu Narodnega doma pri Sv. Ivanu so v noči od sobote na nedeljo izvršili tržaški fašisti napad na hotel Evropeo. V veliki jedilnici »Ev-

rope» je imela večja italijanska družba hrupen in vesel banket. Držali so se govori in prepevale fašistovske pesmi. Okrog desete ure je prišla mala družba iz dvorane, se ustavila na vhodu v takozvani zimski vrt ter začela opazovati goste. Naenkrat se je od te gruč oddaljil visok mladenič, šel naravnost proti mizi, pri kateri so sedeli: dr. Slavik, dr. Mikuletič, Anton Žejn in učitelj Sirotič. Ti so videli mladeniča, ki se je bližal, toda niti slutili niso njegovih slabih namenov. Tik pri mizi je mladenič vzdignil desno roko, v kateri je držal kratko debelo gorjačo, ter zamahnil z njo z vso močjo proti drju. Mikuletiču. Ta je udarec prestregel z rokama. Nato pa so pristopili tudi drugi mladeniči k mizi ter začeli Mikuletiča od zadaj udrihati s palicami po glavi. V kratkem je bil ves oblit s krvjo. Nastal je velikanski hrup in zmešnjava. Gostje so vstali, gospe so kričale v strahu. Dr. Slavik je

skušal posredovati in miriti, ali tudi njega so začeli pretepati in se je moral zateči v stransko sobo. Mikuletič, videč, da je glavni napad naperjen proti njemu, je uporabil priliko obče zmešnjave ter pobegnil skozi vhod. Pri izhodu je neki mladenič zamahnil za njim s stolom, a ga ni zadel. Napadalcu so nato obrnili svojo jezo proti opremi restavracije in so vse opustošili. Škoda se ceni na okroglo 20.000 lir.

Dr. Slavik je ranjen na levi roki. Obvezali so ga na rešilni postaji. Dr. Mikuletič je ranjen na glavi in desni roki in se zdravi doma. Zdravljenje bo zahtevalo kake tri tedne. Razun tega je bil lahko poškodovan tudi učitelj Ribičič, ki je bil pri drugi mizi z gospo in pianistom Kumarjem.

Vsled tega zločinskega napada je odposlal poslanec Šček italijanskemu ministrskemu predsedniku protestno brzojavko v kateri protestira proti zločinskemu napadu na mirne Slovence.

Požig Narodnega doma v Rojanu.

Mera zločinov še ni bila polna. Nekaj dni nato, to je v noči od srede na četrtek, so tržaški fašisti zažgali in z vžigalnimi bombami pognali v zrak rojanski Narodni dom v Trstu. Tako je uničeno zopet eno zbirališče Slovencev. Ostane še sedaj samo Narodni dom v Barkovljah.

Vsled teh fašistovskih divjaštev vlada med tržaškimi Slovenci velikansko razburjenje. Tržaški Slovenci, ki so vsled brezbrčnosti italijanskih oblasti izročeni na milost in nemilost fašistom, gledajo z obupom v bodočnost.

Dopisi.

Radovljica. Nedeljskega katoliškega shoda na Brezjah so se udeležili tudi gorenjski Orli. Zjutraj v nedeljo so z velikanskim hrumom korakali od kolodvora, tako da smo meščani mislili, da jih gre kar cela armada. Prav od srca pa smo se smejali, ko smo videli ta svečani sprevod, na čelu je korakala godba, ki je štela 40 mož, za njimi pa Orli, šteli smo jih in našli na konjih, peš v kroju, orlic in naraščaja 32. Še z večjim hrumom so se vračali zvečer iz Brezij. Že od daleč se je slišalo kričanje, ki je narastlo v pravo rjovenje, ko so šli mimo okrajnega glavarstva, kjer visi žalna zastava! Meščani so iz ogorčenja nad tem naravnost demonstrativnim nastopom pogasili vse luči, da so morali Orli skozi popolnoma temno mesto, a spremljali so jih klici: sramota, škandal, pfuj, Orli. Nastop Orlov je na meščanstvo naredil najžalostnejši vtis.

Št. Vid pri Stični. V zadnjem času, pa tudi že prej smo mnogo čitali o žužemberškem dekanu Gnidovcu, o katerem radi verjamemo tudi mi Šentjernejčani, da je hud sovražnik vsega, kar spominja na našo državo. Mislamo, da je prav, da se tudi mi oglasimo ki nam je ta »vzordržavljan« pred leti kaplanoval in pustil za

seboj razne spomine. Tudi po njegovem odhodu smo vendar-le žalibože ostali nekaki sosedje in ker pride eden ali drug Šentjernejčan dostikrat po semanjih opravilih v Žužemberk, vemo, da se je ondotno izobraževalno društvo z Orlom vred ponasalo s svojo »godbo«. Naj nam bo dovoljeno povedati kako je pravzaprav s to »bando«! Stvar je ta-le: Pred kakimi enajstimi leti so nakupili razni Šentvidčani domačim fantom cel tamburaški orkester v ta namen, da si ustanovijo tamburaški zbor. Ta se je tudi res ustanovil. Prispevali so skoro do malega sami naprednjaki, takratni kaplan Gnidovec pa tudi s 30 kronami. Vsled vojne se je zbor razšel, godala pa so ostala hranjena pri neki F. K. v Št. Vidu. Pred kakimi šestimi leti pa je Gnidovec kot kaplan v Žužemberku pisal K., da naj bi posodila godala za en mesec Marijini družbi v Žužemberku, kateri prošnji je K. ugodila, čeprav sploh ni bila v to upravičena. Godala je Gnidovec do poletja leta 1919. držal v Žužemberku, nato pa jih je poslal, ne lastnikom, marveč Šentviški Marijini družbi, eno bisernico pa si je menil nič tebi nič menda za »nagrado« pridržal. Ko so fantje od kaplana Lovšina zahtevali, da izposluje instrumente od svojega sobrata lastnikom nazaj, jim je »pojasnil«, da jih je čedni Gnidovec velikodušno »podaril« Marijini družbi. Ko so naši fantje poslali v Žužemberk odposlanca, mu je božji namestnik Gnidovec pokazal vrata, ga prijel za ramena in ga pahnil čez prag. Godala so danes vredna morda do 10.000 kron! Če smo si ga obdržali v spominu, temu se tedaj ni čuditi. Objavljamo pa ta slučaj v njegovo karaktersitiko.

Mala Nedelja. Vera peša, tako kričijo naši duhovni pastirji, naše pobožne stare device in novopečene Orlice ter kličejo vse svetnike na pomoč proti malonedeljskim »antikristom«. Pa čujte in strmite! V nedeljo dne 4. t. m. sta naša božja namestnika odpovedala običajno popoldansko cerkveno opravilo in sta raje peljala svoje ovčice na politični shod slavne klerikalne Kmetске zveze v Križevce. Torej politika je več, kot cerkvene dolžnosti. Sedaj povejte vsi, ki ste še zaslepljeni, kdo je kriv, da vera peša, ali tako osovraženi takozvani »liberalci«, ali pa »prečastiti gospodje«?

Cenjene dopisnike prosimo, naj nam oprostijo, da smo morali radi tehničnih ovir izpustiti v tej številki več dopisov. Prinesemo prihodnjič.

Politični pregled.

V naši državi je sedaj zelo mirno življenje. Narodna skupščina ima počitnice. V Beogradu se pripravljajo na sprejem Njegovega Veličanstva kralja Aleksandra. Preiskava o atentatu na kralja Aleksandra je odkrila nove podrobnosti, po katerih se sumi, da je tudi

Radić zapleten v atentat na takratnega regenta, ozir. sedanjega kralja Aleksandra.

V koliko je ta sum upravičen, bo dognala preiskava.

Madžarska se še vedno upira izvršitvi onega dela trianonske pogodbe, po katerem mora izprazniti Zapadno Ogrsko, ki pripada Avstriji. Antanta je izročila

madžarski vladi ostro noto, v kateri zahteva takojšno izročitev Zapadne Ogrske Avstriji. Na vse to se Madžari ne ozirajo in upajo menda, da bodo končno zavezniške sile odnehale, kar se pa skoro gotovo ne bo zgodilo. Avstrija apelira na zvezo narodov, naj ukrene vse potrebno, da bo Madžarska izpolnila trianonsko pogodbo.

Med tem pa skuša avstrijska žandarmerija zasesti ozemlje, katero bi morala Madžarska izprazniti. Madžarske tolpe se trdovratno upirajo in prišlo je že do ponovnih

hudih bojov med avstrijsko žandarmerijo in madžarskimi bandami,

med katerimi se nahaja tudi redno vojaštvo. Madžari so vdrli celo na avstrijsko ozemlje.

V neodrešenem ozemlju so začeli zopet divjati fašisti. Naš narod je brez zaščite, ker se italijanske oblasti malo brigajo za to, ako se Jugoslovanom zgodi kaj hudega. Tako so te dni

zakrivili fašisti ponovno vnebovpijoče zločine

Zažgali so Narodni dom pri Sv. Ivanu v Trstu, spustili v zrak Narodni dom v Rojanu in napadli družbo Slovencev, izmed katerih so jih več težko ranili. Naš neodrešeni narod je obupan in čaka nestrpnost, kdaj bo prišel čas rešitve izpod krutega italijanskega jarma.

V Nemčiji so nedavno neznanci umorili poslanca Erzbergerja. Sumi se upravičeno, da so umor izvršile osebe nazadnjačkil, pristašev cesarja Viljema. Erzberger je bil sicer klerikalni vodja, a je bil vendar proti Viljemu. V protest proti temu zločinu so se vršile zadnje dni

po vsej Nemčiji silne republikanske demonstracije

proti nazadnjaštvu. Nemški narod noče več nazaj cesarja Viljema, ki je svoj čas zavedel Nemčijo v krvavi boj.

V Angliji še vedno ni rešen spor med Irci in Angleži. Voditelji Ircev ponovno

zahtevajo svobodno Irsko.

Pristali bi baje kvečjemu na to, da bi bilo razmerje med Irsko in Anglijo približno takšno, kakor je bilo svojčas med Avstrijo in Ogrsko.

Anglija ima še vedno mnogo dela v Indiji,

ker se je upor v Indiji razširil.

Londonska vlada se posvetuje z indijsko vlado o obširnih ukrepih v svrhu, da se zaduši revolucija. Revolucijonarno gibanje se je namreč razširilo tudi na Indiji sosedne države. Tako je afganistanska vlada sklenila s perzijsko vlado pogodbo, ki je naperjena proti Angliji.

V grško-turški vojni beležimo zopet spremembo. Vojna sreča se je navzlic zadnjemu grškemu porazu obrnila zopet na grško stran. Poročila pravijo,

da so Grki zavzeli že Angoro, ki je glavno mesto sedanje Turčije.

Gospodarstvo.

= Velikanski uspeh Ljubljanskega velikega sejma. Ljubljanski veliki sejem, ki ga je otvoril dne 3. t. m. minister trgovine dr. Mehmed Spaho, je privabil vse polno domačinov in tujcev. Tujci, ki so obiskali sejem,

so se izrazili, da niso pričakovali tako lepe prireditve. Ljubljana in z njo Slovenija je lahko na to ponosna. S sejmom je podan lep pregled naše industrije, obrti in trgovine. Zlasti so s sejmom lahko zadovoljni naši vinorejci, kakor tudi posetniki sejma, ki imajo priliko, pokrepčati se s pristno in nepotvorjeno domačo kapljico. Sejem je med drugim obiskalo zelo mnogo Srbov, med temi priprostitih seljakov, ki so z zanimanjem gledali izložbe in nakupili ter naročili mnogo poljedelskih strojev, vrvi, usnja, žebelj, stiskalnic itd. Naše kmete so med drugim zanimali motorni plugi in mlatilnice. Med prvimi zanimivostmi so tudi bronasti zvonovi Strojnih tovarn in livarn. Sejem so obiskale razne odlične osebnosti, kakor minister za socialno skrbstvo g. dr. Kukovec, poljedelski minister g. Pucelj, pokrajinski namestnik g. Ivan Hribar, podnamestnik g. dr. Baltič, Komandant Dravske divizije, general Dokič, ljubljanski škof dr. Jeglič itd. Do srede je obiskalo sejem okoli 45.000 posetnikov. Na sejmu se je sklenilo mnogo kupčij in naročil.

Za državno investicijsko posojilo so podpisali med drugimi ministrski predsednik Pašić 50.000 dinarjev, minister pošte Miletić 5000 dinarjev, industrijalec Kosoblanin iz Jagodine 1.500.000 dinarjev itd.

= Vrednost našega denarja. Dne 7. t. m. se je dobilo za 17 do 18 naših kron 100 avstrijskih kron, za 830 do 835 naših kron 100 italijanskih lir, za okrog 45 naših kron 100 madžarskih kron, za 192 do 193 naših kron 1 dolar.

= Cene žitu v Novem Sadu so bile te dni sledeče: pšenica 1020 do 1050 K za 100 kg, rž 700 do 780 K, ječmen 880 do 970 K, oves 740 do 770 K, koruza 760 do 780 K.

= Vinska letina v Halozah bo letos srednja, toda vino bo izborne kakovosti.

= Plačilni nalogi in prizivni roki. Sestanek gospodarskih korporacij in organizacij se je vršil na poziv trgovske in obrtniške zbornice za Slovenijo v zborničnih prostorih dne 1. t. m. Na sestanku, katerega je vodil zbornični tajnik g. dr. Fran Windischer, se je obširno razpravljalo o posledicah, katere morejo nastati za davkoplačevalce v Sloveniji in Dalmaciji vsled odprave plačilnih nalogov in skrajšanja prizivnih in rekurzivnih rokov v davčnem postopanju. Odposlanci gospodarskih korporacij so sklenili, obrniti se na merodajna mesta ter v utemeljeni prošnji prositi, da se vzpostavi stari pravni položaj glede plačilnih nalogov in prizivnih rokov. Trgovska in obrtniška zbornica je prevzela izvršitev storjenih sklepov. Naposled se je razpravljalo o volitvah, ki so razpisane za davčne komisije. Obvladalo je mnenje, da pripada skrb za priprave teh volitev lokalnim organizacijam.

= Maksimalne cene soli. V sporazumu s predsedstvom pokrajinske uprave za Slovenijo je ministrstvo za trgovino in industrijo, oddelek v Ljubljani, določilo soli te-le maksimalne cene: za 100 kg nemške kamenite soli 640 K, za 100 kg sive morske soli 560 kron in za 100 kg industrijske denaturirane soli 220 K.

= Uvozna carina na sladkor se ae poviša. Iz Beograda poročajo: Na predlog nekaj večjih sladkornih tvornic, da se poviša carina na uvoz sladkorja v svrhu zaščite domače industrije, je finančni svet sklenil, da se temu predlogu ne ugoti, ker bi povišana carina povzročila ponovno povišanje cen sladkorja. Sklep finančnega sveta je predložen finančnemu ministrstvu v odobrenje.

= Cene hmelja na Češkem so bile 5. t. m. 7000 češkoslovaških kron za 50 kg, to je okrog 300 naših kron za 1 kilogram. Tudi lanski hmelj se je nakupoval po lepih cenah. Češkoslovaška vlada je dovolila sedaj prošt izvoz hmelja, kar bo povzročilo živahno nakupovanje, ki je bilo že nekaj časa bolj mrtvo.

= Prometna pogodba med Jugoslavijo in Romunijo. Med našo državo in Romunijo je podpisana pogodba glede železniškega, telefonskega in brzojavnega prometa.

= Regulacija potoka Poljskave na Dravskem polju. Občine Dravskega polja so poslale ponovno vladi prošnjo za regulacijo potoka Poljskave. Od Pragerskega do Št. Vida je potok povzročil močvirje, ker voda nima odтока. Sedaj se je prošnja ugodilo. Inženjerji že merijo novo strugo in delajo načrte.

Beležke.

+ Zadoščenje dr. Brezigarju. Pred volitvami v narodno skupščino je napadel «Slovenec» dr. Milka Brezigarja, ki je kandidiral na demokratski listi, češ da obstojajo njegove zasluge za jugoslovanstvo le v veriženju s krušnimi kartami za časa Avstrije, ko je bil uradnik v dunajskem žitnem zavodu. G. dr. Brezigar je vsled tega tožil odgovornega urednika «Slovenca» radi obrekljivosti, obenem pa tudi radi tega, da dokaže svojo popolno neomadeževanost. Zadeva se je obravnavala 3. t. m. pred poroto, kjer je dobil dr. Brezigar polno zadoščenje. Izkazalo se je, da je dr. Brezigar spočetka le preskrboval s kartami mokostradajočim Slovincem na Dunaju. — Dr. Brezigar in več drugih Slovincem na Dunaju je tvoril zaročniško družbo proti Avstriji. Ti so vodili tajno korespondenco z našimi emigranti v Švici, poročali tajno o stanju v avstrijski monarhiji, o raznih vojaških pripravah, o prehrambnih razmerah itd. S tem so dajali potom teh emigrantov zaveznikom važne podatke in pomagali uničevati staro Avstrijo. Za to delo jih ni nihče plačeval, temveč so se izpostavljali smrtnim nevarnostim le v delu za Jugoslavijo. Nevarno je to bilo, kajti ko bi Avstrija o tem kaj zvedela, bi vsi viseli. Naravno je, da je to delo zahtevalo mnogo stroškov, a denarja ni imel nihče. Takrat je prišel dr. Brezigar na idejo, da se naj prodajajo krušne karte in se s tem denarjem omogoči nadaljevanje dela za jugoslovensko stvar. Ni mu bilo prijetno to prodajanje ali drugega izhoda ni bilo. Dunajska policija, ki je sumila dr. Brezigarjevo veleizdajniško početje, je dr. Brezigarja aretirala. Dokazati se mu ni moglo ničesar, le sum o veriženju, s kartami se mu je vzdržal. Priče, ki so bile sedaj pred ljubljansko poroto zaslišane, so izpovedale tako jasno, da se je takoj videlo, da je bilo vse dr. Brezigarjevo delo le delo za našo Jugoslavijo. Tudi odgovorni urednik «Slovenca» g. Moškerc je uvidel to ter priznal, da je storil «Slovenec» krivico dr. Brezigarju. Vsled tega priznanja — častne izjave je obsodba odpadla. S tem, da je «Slovenec» priznal, da je delal krivico, je pa dr. Brezigar dobil najsijajnejše zadoščenje. Ljudje, kakor dr. Natlačen, ki je bil svoječasno med znanimi hujškači na vojno, pa sedaj obnavlja krivične in lažnjive očitke ter se bo vsled tega moral še enkrat zagovarjati. — Velikanska obrekljivost klerikalcev in nepoštenost njihovega boja se vidi tudi iz slučaja Lapajne, o katerem poročamo na drugem mestu. V tem slučaju se je obrekovanje klerikalcev tudi dokazalo in je bil «Slovenec» kakor že tolikokrat, na novo obsojen pred sodiščem na občutno kazen.

+ Obsodba «Slovenca» pred poroto.

V sredo se je vršila pred ljubljansko poroto obravnava o tožbi g. Josipa Lapajne, nadučitelja v Cerkljah, proti odgovornemu uredniku «Slovenca», ki je napadel g. Lapajneto, češ da je ta izrabljal šolo za politične namene. Priče, med temi celo take, ki so bile drugega političnega prepričanja so izpovedale, da ne vedo nič o tem, kar je «Slovenec» gosp. Lapajnetu očital. Le nekaj prič je izjavilo, da so nekaj slišali, kar pa niš ne pomeni. Zaslišano je bilo v celem preko trideset prič, med temi tudi šolski otroci. Porotniki, ki so bili v večini pristaši klerikalne stranke, so pod silo dokazov morali izreči obsodbo «Slovenca», vsled česar je bil odgovorni urednik «Slovenca» obsojen na 1 mesec dni zapor ali 6000 kron denarne globe in v povračilo vseh stroškov.

+ 4 milijone denarja so ukradli klerikalci iz državne blagajne, ko je bil dr. Korošec minister prehrane. Zdaj se vrše zaradi tega velike preiskave. Davkoplačevalci bodo morali ta denar vrniti. Ko so šli Čuki v Maribor, jim je vlada, ki je bila tedaj v rokah klerikalcev in radikalcev, dala podpore nad pol milijona kron! Z dobljenim denarjem so vodili klerikalci politično gonjo. In taki ljudje si upajo še govoriti o dostojnosti!

+ O basanju ministrskih kovčkov. Mariborska obrekljiva klerikalna «Straža» se norčuje iz ministra dr. Kukovca in pravi med drugim: «V drugih državah se nabasujejo ministri — svojih kovčkov v ministrstvih, ampak odhajajo praznih rok od ministrskih miz, le naši sedanji ministri so vedno pripravljeni, da nabasujejo svoje kovčke in zapustijo ministrska mesta. To basanje ministrskih kovčkov pa žalibog najbolj občutijo SHS davkoplačevalci». Kako si «Straža» to predstavlja, ne vemo, ker nam ni povedala. Bržkone pa to dobro ve, saj ima za sotrudnika dva bivša ministra. Ta dva sta jo že podučila.

+ «Domoljub» napada kmetijskega ministra Puclja, da dobiva ministrsko plačo. Pozabil je povedati, da jo dobivajo bivši klerikalni «ministri» dr. Korošec, Janković, Gostinčar in Roškar tudi. Pucelj dela, ti gospodje pa rujejo proti državnemu ugledu. Denar pa za svojo lenobo vendar vlečejo. Sramota!

Klerikalni boljševiki. Klerikalni listi se neprestano prav po boljševiško norčujejo iz preiskav o atentatih na regenta in Draškovića. Kaj jim ni prav, da se vrši preiskava? Ali naj bi se mar pustila cela zadeva na miru in se sokrivci še celo nagradili? Iz tega klerikalnega norčevanja zveni vsa nizkotnost takozvane katoliške stranke, ki je Kristusove nauke zatajila.

Ljubljanska porota.

Morilec svoje hčerke.

V petek se je bavila porota s slučajem, v katerem je podlegel nedolžno, 16letno dekle, krutim udarcem svojega očeta. — Mirno in zadovoljno je živela čevljarjeva družina Jerneja in Marije Štirn v Sp. Sranjah pri Kamniku. 18 let sta bila poročena, ko je zbruhnila svetovna vojna. Mož je šel v vojno in se vrnil invalid. Prišel je mešetariti pri raznih kupčijah. Pri kupčijah je pripeljal usoda oboževca Jerneja Štirna v naročje lahkomišelnice Marije Potočnikove, ki ga je tako omamila, da je je odtujil družini, hodil po kupčijah in veseljačil po gostilnah v družbi svoje nove spremljevalke. Čim bolj je veseljačil zunaj, tem bolj osoren in sovražen je postajal doma. Pričeli so se prepiri. Končna žrtev teh razmer pa je postala 16letna hčerka Angela. Na binkoštni terek je šel

Štirn v Kamnik, da ovadi nekatere, ki so izvrševali nepostavno čevljar-sko obrt. Vrnili se je domov vinjen in se je vlegel na klop. Ko se je zdramil, je opazil, da mu manjka okoli 4000 kron denarja. Razjarjen je pograbil ležečo sekirico, navalil na 16-letno hčer Angelo in jo z eno roko vrgel čez stopnice v klet. Kaj se je godilo v kleti, se podrobno ni dognalo... Mati je čula obupne klice svoje hčere: »Mama pomagaj! O moj Bog, umrla bom, odpusti mi vse storjene grehe!« Slučajno je prišel v tem usodnem času nadučitelj Makso Koman, da plača svoj dolg. Štirn mu je potožil, da ne more več vzdržati tega razmer in da je ravno kaznoval hčer... Med tem pa je skočila mati v klet. Našla je hčerko mrtvo. Oče ji je presekali hrbenico. Zverinski oče je bil obsojen na osemletno težko ječo.

Žrtev ljubosumnosti.

V ponedeljek se je zagovarjal pred poroto vratar pri vojnem arzenalu, ki je dne 25. junija na ljubljanskem polju ob Vodovodni cesti umoril svojo ženo Tončko. Tomazin je dolžil svojo ženo, da je ničvredna vlačuga in da dne 11. januarja rojeno dete ni njegovo. Postopal je z njo skrajno surovo, obenem pa imel razmerje z neko Amerikanko. Usodnega dne je izrabil lahkovernost svoje žene, jo peljal v gostilno in se ji sladkal, nosil pa je v žepu velik nož, s katerim jo je pozneje zaklal. Obtoženec se je zagovarjal z ljubosumnostjo. Tomazin je bil obsojen zaradi hudodelstva uboja na sedem let težke ječe.

Uboj.

V sredo se je vršila obravnava proti delavcema Janezu Mali in Jakobu Jerala iz Koroške Bele, ki sta se pred gostilno Marije Čopove na Koroški Beli sprla s 35letnim Antonom Zupanom. Prepiru je sledil surov pretep, tekom katerega sta obtoženca odvela Zupana v vaško korito, ga zmašila v vodo, da si ohladi jezo in ga nato še pretepla s kolom, s katerim ju je malo poprej napadel Zupan. Zupanu je počil želodec in je naslednjega dne umrl. Obtoženca sta priznala vse, zatrjevala pa, da nista imela namena ubiti Zupana. Porotniki so verjeli zagovoru, zaničali soglasno vsa vprašanja krivde in oprostili obtoženca.

Žrtev fantovskega pretepa.

Kot žrtev maščevanja je padel mladi Kunčič, posestnikov sin iz Lesca pri Radovljici. Obtoženca Ferd. Mulej in njegov bratranec Meršolj sta ga počakala v gostilni pri Katri-neku v Lescah, oborožena s težkimi koli, katere sta skrila pred gostilno. Ko se je Kunčič odstranil iz gostilne, sta šla obtoženca takoj za njim in zunaj se je kmalu razvil pretep, med katerim je planil Mulej z nožem nad Kunčiča in ga trikrat zapored zabol-del. Kunčič je prišel še do gostilne in tam umrl. Mulej se je zagovarjal, da je storil zločin v silni zmotenosti vsled udarca, ki mu ga je zadal malo preje Kunčič s steklenico po glavi. Meršolj pa pravi, da je udaril Kunčiča, da bi ga odgnal od bratranca. Porotniki so potrdili obe vprašanji z desetimi glasovi. Obsojena sta bila Mulej na dve in enčetrleta, Meršolj pa na poldrugo leto težke ječe.

Novosti.

* **Kralj popolnoma okreval.** Kralj je že toliko okreval, da je mogel vstati iz postelje. V nedeljo se je že sprehajal na prostem. Vsled tega se bo mogel že kmalu vrniti iz Pariza.

* **Zadeva ženitve kralja Aleksandra.** Srbski listi poročajo iz Rima, da je dospel tja ugleden francoski diplomat, ki naj izposluje od papeža dovoljenje, da sme neka francoska

vojvodina izpremeniti svojo vero. Gre za vojvodino Izabelo Guise, ki prihaja v poštev kot nevesta kralja Aleksandra.

* **Sedemdesetletnica Vukasovića-Stibila.** Dne 2. t. m. je obhajal 70-letnico znani borec za narodno svobodo, polkovnik Janko Vukasović-Stibil, rojen Slovenec, ki je že pred balkansko vojno služil v srbski armadi in se udeleževal bojov za osvoboditev srbskega in vsega jugoslovanskega naroda.

* **Referenti na demokratskem kongresu,** ki se vrši v kratkem v Beogradu, so gg. Ljuba Davidović, potem ministri Svetozar Pribičević, dr. Vekoslav Kukovec in dr. Kosta Kumanudi.

* **Ljubljanski veliki sejem se ne podaljša,** kakor so mnogi domnevali, temveč se zaključi nepreklicno dne 12. t. m.

* **Demokratska zmaga pri občinskih volitvah v Kumanovem.** Pri ponovnih občinskih volitvah v Kumanovem v južni Srbiji so zmagali z veliko večino demokrati.

* **Zdravniški kongres v Ljubljani** se je otvoril v četrtek 8. t. m. Na zborovanje so prišli mnogoštevilni zdravniki iz vse države.

* **Umrl je v Ljubljani g. Avgust Peruzzi,** prokurist Jadranske banke, priznan strokovnjak v knjigovodstvenih vedah. Pokojnik je bil dober narodnjak in zvest pristaš demokratske stranke. Priljubljenemu pokojniku bo di ohranjen prijazen spomin!

* **Umrl je v Celju g. Josip Pipan** v visoki starosti 81 let. Blagi pokojnik je ustanovil več štipendij za revne primorske dijake. Slava njegovemu spominu!

* **Poko narodnih mučnikov.** V nedeljo se je med velikimi svečanostmi in ob mnogobrojni udeležbi ljudstva izvršil v Nišu pokop onih srbskih pravoslavnihih svečnikov, ki so jih Bolgari leta 1916. v nekem gozdu pri Nišu mučili, umorili in na nekem travniku zagrebli. V cerkvi pri opelu je imel krasen govor katoliški duhovnik Bruno Lovrič.

* **Italijani zaprli slovenskega pesnika.** Iz Trsta poročajo, da so italijanski karabinjerji pred nekaj dnevi zaprli na Nabrežini slovenskega pesnika Igo Grudna, ki se je mudil na obisku pri svojih starših. Kot vzrok navajajo, da se ni mogel izkazati z dokumenti, v resnici pa je vzrok v tem, ker je g. Gruden izdal knjigo »Primorske pesmi«, ki so pisane v protitalijanskem duhu.

* **O duhovniških plačah** toži klerikalno časopisje. Pravi, da imajo duhovniki samo po 100 kron na dan, toliko. »Domoljub« pozabi, da imamo mnogo duhovnikov, ki imajo po 400.000 kron letnih dohodkov, ker imajo ogromna posestva. Dajte ta posestva občinam, župniki, pa bomo govorili naprej. Če bi se zahteval duhovnov po visokih novih plačah uredničila, bi se zemljiški in hišni davek takoj zvišal za 1400 procentov!

* **Cene živini.** Klerikalni prekupci kupujejo v Prekmurju živino po 8 kron živo vago, naprej pa ga prodajajo po 28 kron. Taki so ti »pomolčniki« ljudstva!

* **Splošna organizacija vojnih invalidov, vdov in sirot za slovensko ozemlje v Ljubljani** prične z izdajanjem lastnega glasila »Vojni invalid«, glavni urednik glasila je tovariš Ivo Meznarič, odgovorni urednik pa tovariš Srečko Berglez. List bo izhajal 14dnevno. Dopise je pošiljati na: »Uredništvo, Šelenburgova ulica št. 6, II. nadstropje.

* **Odpošiljanje srbskih kmetijskih sinov na kmetiško prakso v Sloveniji.** Srbski kmetovalci žele poslati nekaj svojih najboljših ukaželjnih

sinov-mladeničev vsaj za pol leta k našim slovenskim kmetom v prakso. Oddelek za kmetijstvo je trdno prepričan, da bi bila ta akcija za oba bratska naroda velike koristi; zato se z zaupanjem obrača na naše kmetovalce in toplo priporoča, da bi zlasti oni posestniki, ki nimajo dovolj delavnih sil, vzeli po enega ali več srbskih mladeničev na svoja gospodarstva v prakso. Vajenci naj bi opravljali vsa kmetijska dela in naj bi imeli tudi isto hrano in stanovanje kakor vsi ostali člani dotične kmetiške družine. Gospodarja bi moralo biti nadalje skrb, da bi se vajencem primerno raztolmačilo vsako važnejše delo, da bi se preveč ne izkoriščale fizične sile mladeničev in da bi se z njimi postopalo vedno in v vsakem oziru lepo. Dolžnost dotičnega gospodarja bi bila tudi, da bi časih poročal o vedenju in marljivosti vajencev na gotovo mesto in da bi dovolil vsako službeno nadziranje vajencev. Prijave za sprejem omenjenih vajencev naj se pošljejo najkasneje do dne 20. septembra t. l. na Pokrajinsko upravo, oddelek za kmetijstvo v Ljubljani.

* **Nov klerikalni list »Savinja«** začne izhajati v Celju. Zopet časopis več, ki bo vlekel ljudi za nos, če se bodo dali.

* **Iz preiskovalnega zapora je bil izpuščen bivši komunistični poslanec Miha Koren.** Policija ga je po odgonu spravila v njegovo domovinsko občino.

* **Komu je bilo namenjeno?** V nedeljo popoldne je na državni cesti južno od Trojan med Ljubljano in Celjem odkril vodja trojanske orožniške postaje, narednik Franc Globočnik 14 kilogramov vkopanega dinamita, ki je bil z električno žico zvezan s 45 metrov oddaljenim vžigalnim aparatom. Preteča nesreča se je pravočasno odstranila. Komu je bila priprava za atentat namenjena, ni znano. Orožništvo je dognalo, da sta dinamični atentat pripravila dva komunistična rudarja. Oba sta pod ključem. Sta brata in se pišeta Smo-dič, sta rudarja v Trbovljah, kjer sta v rovih nakradla dinamit.

* **Fašistovska nasilja v Vipavi.** Dne 28. avgusta je hotela prirediti vipavska čitalnica v novi dvorani pri Hrovinu veselico z igro. Odbor je bil napravil nov modern oder z zagri-njalom, na katerem je bila lepa slika: žena drži v naročju dete in mu kaže vshajajoče solnce, na drugi strani mož, ki podpira z eno roko ženo, v drugi pa kaže masko. Ta slika se je zdela Italijanom »veleizdajniška«. Zato so laške oblasti v zadnjem hipu prireditev zabranile. Zvečer istega dne je dospel v Vipavo tudi poslanec dr. Vilfan. Takoj za njim je prispelo 30 tržaških banditskih fašistov, ki so divjali kot obsedeni in hoteli vdreti v dvorano, da bi jo uničili. Grozili so z bombami in hoteli napasti dr. Vilfana. Vendar so orožniki nasilje preprečili. Med našim ubogim ljudstvom vlada vsled tega nečuvnega fašistovskega postopanja veliko razburjenje.

* **Predrznost konjiških nemškutarjev.** Iz Konjic pri Celju poročajo: Na dan kraljevega pogreba je razgrajala po našem trgu neka nemškutarska druhal. Sramotili so našo narodno himno »Lepa naša domovina...«, divje »hajlali« in razbijali ob hišah narodnih rodbin. To je skrajna predrznost, in nedostojnost, da celo v času narodne žalosti počenjajo takšne surovosti. Orožniki so jih že več aretirali. Odločno zahtevamo, da se proti predrznim sramotilcem postopa z vso strogostjo.

* **Velik požar je upepelil v Pušincih na Štajerskem** vsa poslopja žu-

pana g. Mastena. Zavarovan je bil samo za 6000 kron, a škoda znaša 200.000 kron.

* **Strah ji je vzel glas.** Delavka Režika Cvikel je bila zaposlena v tovarni »Petovija« na Bregu pri Ptuj. Pri delu jo je nek stroj zagrabil za nogo in ji raztrgal čevlji raz noge. Tega pa se je Cvikel tako hudo ustrašila, da je izgubila glas in ne more več prav govoriti.

* **Nemškutarska tolovajstva na Koroškem.** Dne 22. avgusta zjutraj so se vračali trije nemčurji z veselice v Škofičah proti Logavasi. Med potjo so se ustavili pri Slovenki, posestnici Smovnici, začeli med živalskim vriščem lomiti plot in metati kamenje v sobo prvega nadstropja, kjer spi žena s petimi otroci. Če bi ne bila okna in polke zaprte, bi lahko debelo kamenje vse ubilo. Ker stoji hiša ome-njene posestnice tik ob cesti, so takšni dogodki skoraj na dnevnem redu. Posestnica je vsled tega vsa obupana. — Dne 14. avgusta ponoči je napadel Slovenca Janeza Aichholzerja v Logavasi neki nemčur in ga pobil do nezvesti na tla. Na njegov klic na pomoč so prihiteli ljudje, ki so odnesli ranjenca v neko hišo. Ranjenec bi gotovo težkim ranam podlegel, ako ne bi bil trdne narave. — Na Koroškem je bilo to poletje polno nemčurskih veselice in skoro po vseh veselicah so potem zjutraj razbijale nemškutarske tolpe pri Slovencih. Oblasti se za izsledenje krivcev niso nikoli pobrigale. Naši koroški Slovenci so na milost in nemilost predani nemčurjem. Mnogim Slovencem, ki so svojčas nepremišljeno glasovali za Avstrijo, je danes žal.

* **Velikanska tihotapstva zlata in srebra.** Že dolgo časa je finančna uprava upravičeno sumila, da se iz naše države iztihotaplja velike množine zlata in srebra. Da se tihotapcem stopi energično na prste, je finančni minister odredil posebno kontrolno četo, ki pod vodstvom nadzornika Matkovića nadzoruje zlasti mednarodni železniški promet. Že v prvih desetih dneh svojega delovanja je imela ta kontrola lepe uspehe. Odkrita je bila organizacija internacionalnih Židov, ki so »izvažali« iz naše države zlato in srebro ter »uvažali« v ogromnih množinah avstrijske žigosane in nežigosane krone, papirne leve in poljske marke. Dne 28. avgusta se je posrečilo pri Sušaku zagrabiti tihotapce, ki so hoteli prenesti na Reko za mnogo stotisoč zlatih in srebrnih kron in dinarjev. Dne 29. avgusta je nadzornik Matković v orientekspresu med Zagrebom in Ljubljano našel v poštne vagonu v plombiranih poštinih vrečah 30.000 srebrnih kron. Spremljevalec vagona, Turner, je bil aretiran in oddan ljubljanski policiji. Dne 30. avgusta se je vršila ostra kontrola orientekspresa v Vinkovcih. Kontrolni organi so našli v vagonu, ki je prišel iz Rumunije, več paketov s srebrnimi in zlatimi kronami. Konduktar Bonbome je bil aretiran. Glavni uspeh kontrole pa je doslej sledeči: Dne 29. avgusta je pri pregledu orientekspresa našel kontrolni uradnik v vagonu za prtljago 15 poštinih vreč, došlih baje iz Carigrada, katerih vsebina pa ni bila prijavljena našim carinskim oblastem in tudi v poštne seznamu ni bila označena. Vreče so bile jako težke. Uradnik jih je dal odpreti in našel je v njih 400 kilogramov suhega zlata, deloma v palicah, deloma v novcu, v skupni vrednosti okrog 4 milijonov zlatih frankov. Vreče so bile adresirane na pariško in londonsko pošto. Po dosedanji preiskavi izgleda, da gre za veliko tihotapsko akcijo iz Turčije. Preiskava se nadaljuje.

* **Radičevi zapeljanci pred sodiščem.** 25. avgusta je pričela pred za-

grebškim sodiščem kazenska razprava proti 105 seljakom iz dugoselskega okrožja, ker so se 6. septembra lanskega leta oboroženi uprli rekviriranju živine ter hoteli prevzeti vodstvo občin in okrožja sami. Med njimi je obtožen tudi radičevski poslanec Srdović. To so posledice brezvestnega hujškanja radičevcev.

* **Tajna komunistična organizacija v Zagrebu.** Zagrebska policija je že pred tedni izsledila tajno komunistično organizacijo, ki je imela svoj sedež v Zagrebu. V kleti neke hiše je imela ta organizacija svoja zborovanja. Tam so se člani zbirali vsak torek in petek k rednim sejam. Zagrebska policija je vsem tem načrtom napravila konec. Čim je namreč zvedela za večerne sestanke komunistov v omenjeni kleti, je prišla ob uri sestanka, navalila v klet in aretirala pri sebi zbrane komuniste. Po dovršeni preiskavi je sedaj policija deset ruskih beguncev, ki so bili med aretiranimi, izgnala iz naše države.

* **Roparski umor v Gorjancih.** Dne 26. avgusta popoldne je bil 37letni zasebnik Franc Mavsar iz Igelnika v Gorjancih «na Straži» od neznanega storilca na bestialen način umorjen in oropan. Na kraju zločina ni pustil ropar nikakih sledov. Umorjenemu Mavsarju je bilo baže oropanih 1000 dolarjev in 2215 dinarjev, srebrna ameriška žepna ura in zlat prstan. V Gorjancih je bilo v zadnjem času izvršenih že več roparskih umorov, vsled česar se sumi, da je tam na delu organizirana roparska družba. Oblasti morajo ukreniti vse potrebno, da se ta zalega izsledi.

Po svetu.

s **Klerikalne manifestacije v Italiji za papeško državo.** Iz Rima poročajo: V nedeljo so klerikalci praznovali 50letnico ustanovitve «Katoliške italijanske mladine» v Colosseu. Policija je prepovedala slovesno proslavo, ki je hotela manifestirati za papeško državo. Prepovedan je bil tudi sprevoz. Klerikalci so priredili hrupne demonstracije in so poskusili

izsiliti proslavo. Prišlo je v Rimu do velikih spopadov. Zborovalcev je bilo okrog 30.000 s 3000 zastavami. Proti množici je nastopilo vojaštvo, pešadija, konjenica in orožništvo. Skoraj po vseh ulicah je došlo do incidentov, pretepev in aretacij. Vojaštvo je ponekod moralo rabiti orožje in razganjati množico v avtomobilih, na katerih so bile postavljene strojnice. Klerikalci so vpili: «Živel papež kralj!»

s **Umor vodje klerikalcev v Nemčiji.** Te dni so neznani morilci umorili pri kopališču Griesbachu nemškega državnega poslanca, svoječasnega nemškega ministra Erzbergerja. Poslanec Zietz, ki je Erzbergerja spremljal, je bil težko ranjen. Erzberger je bil vodja nemških klerikalcev. Umor so izvršili brezdvomno njegovi politični nasprotniki iz masevanja, vsled česar so morilcem že na sledu.

s. **Strašna železniška nesreča pri Rimu.** V noči od sobote na nedeljo se je zgodila na postaji Magliana pri Rimu strahovita železniška nesreča. Brzovlak, ki je prišel iz Rima, je trčil ob tovorni vlak na postaji. Trčenje je imelo usodne posledice. Kakih 37 oseb je ostalo na licu mesta mrtvih, a nad 150 oseb je bilo ranjenih. Mrlič so bili popolnoma razkosani. Na lice mesta so takoj prišli varnostni organi, vojaštvo, zdravniki in zastopniki oblasti.

50 LET ZAROČENA.

Neka Terezija Görlich, rojena leta 1856. v Berlinu, je spoznala pred 50 leti svojega sedanjega moža. Bila je takrat nameščena na cesarskem dvoru in se je seznanila z nekim Hermanom Krahnstom, ki je bil študent v glasbeni šoli. Terezija je upala, da bo njen ljubček po dovršenju šole postal učitelj glasbe in jo bo vzel za ženo. Toda Hermanu se po končani šoli ni posrečilo postati učitelj, temveč je dobil malo kapelniško mesto, ki pa mu ni prinašalo toliko, da bi se mogel oženiti.

Tako so počasi tekla leta. Sedaj je prišla ta, sedaj ona ovira, da se nista mogla vzeti. Pretekli je cel vek in še vedno sta bila samo zaročena. Vendar sta vztrajno čakala. Slavila

sta že 25letnico zaroke, a leta so tekla dalje. Tako sta se obadva postarala in Hermanova služba je prinašala še manj.

Končno, da ne umre od lakote, si je moral Herman poiskati zatočišče v ubožnici. V ubožnici še-le je prišlo do poroke 70letne neveste in 75letnega ženina. Vendar pa se jima niti danes ni posrečilo, da bi živela skupaj, ker žena ne sme biti v ubožnici poleg moža. Tako Tereziji ne preostaja drugo, kakor da prihaja vsak dan na obisk k svojemu možu. In tako bosta životarla obadva svoje bedno življenje, dokler ju ne loči smrt.

Razno.

× **Najbogatejši človek na svetu** je ameriški milijarder Rockefeller, imenovan petrolejski kralj, ker ima v svojih rokah velike petrolejske vrelce, od katerih je obogatel. Njegovo premoženje se ceni na 4 milijarde 400 milijonov dolarjev, to bi bilo v našem denarju okoli 750 milijard kron, oziroma okrog 45krat toliko, kolikor kroži papirnatega denarja v naši državi.

× **Koliko časopisov je izhajalo lansko leto v Češkoslovaški?** V letu 1920. je izhajalo v Češkoslovaški 2423 časopisov, od tega 1684 v češkoslovaškem jeziku, 589 v nemškem, 96 v madžarskem, 14 v ruskem, 10 v poljskem in 30 v raznih drugih jezikih. Od teh jih je bilo samo 193, ki so izhajali dnevno.

× **Ekspedicija na najvišjo goro na svetu.** Najvišje gorovje na svetu je Enverest v Indiji, kakor trdijo zemjeslovci, in ne Himalaja. Pred več meseci se je napotila neka angleška družba pod vodstvom polkovnika Howard Bury-ja na to goro, na katero hoče priti do vrha. Te dni je dospelo v Kalkuto v Indiji polkovnikovo pismo, v katerem so opisani doživljaji drznih raziskovalcev. Ti so se nahajali dne 16. julija v višini 6000 metrov nekoliko nad samostanom Rongbuck, kjer živi okoli 400 puščavnikov in puščavnic. Tam so našli veliko število bivolv in divjih ptic, ki so bile popolnoma krotke ter so jedle iz rok puščavnikov. Potnikom so sedale pti-

ce na rame. Ekspedicija še vedno ni našla prave poti, po kateri bi se dalo priti na vrh Everest, vendar pa izraža polkovnikovo pismo nado, da se jim bo to kmalu posrečilo.

× **Srnjak iskal zaščite pri lovcu.** Nekemu bavarskemu lovcu se je dogodilo sledeče: Ko je šel nekega jutra na lov, je stopil nenadoma iz goščave srnjak, ki pa ni zbežal pred njim, temveč se mu je bližal. Lovca je vsled tega pustil na miru in čakal, kaj bo. Srnjak se mu je bližal na 15 korakov in potem krožil okrog njega v polukrogu. Čez nekaj časa pa je prišel iz gozda velik močan srnjak. Šele sedaj je bilo lovcu jasno, da je prvi slabejši srnjak iz strahu pred močnejšim preganjalcem iskal zaščite pri njem.

Ženski kotichek.

Krompirjeve omelete. Razmota 6 do 8 celih jajc z 1 do 1 1/4 litra mleka, prideni nekoliko soli, 2 žlici pšenične in 3 žlice krompirjeve moke ter poljubno količino sladkorja. Potem razbela na omeletni ponvi surovega masla speci omelete in jih daj s sladkorjem posipane na mizo.

Rjasti madeži. Da odstraniš rjaste madeže, jih pokapaj z limonovim sokom ter položi pod in nad madeže kosec platna. Potem potegni z vročim železom preko madežev, ki pridejo vsled delovanja limonove kisline in gorkote na obe platneni krpici. Ponavljaj to ravnanje tako dolgo, dokler ne izgine madež docela. Pazi pa, da polagaš na madež vedno čiste krpice platna, da ne spraviš rje še na druga mesta. Končno izperi dotično perilo še v gorki milnici da odpraviš limonov madež.

Varčna gospodinja
rabi edino

GAZELA MILO

ki je najboljša
in najcenejša!

Lastni razstavní paviljon na ljubljanskem velikem sejmu 3. do 12. sept. 1921.

Združene papirnice Vevče, Goričane in Medvode, delniška družba v Ljubljani.

Telefon št. 1-67 (Ljubljana).

Brzjavlj: Papirnica Vevče.

t. č. centrala: Papirnica v Vevčah. Pošta: D. M. v Polju pri Ljubljani. Postaja južne železnice: Zalog.

Papirnica v Vevčah, papirnica, tvornica celuloze in lesovine v Goričanah in tvornica lesovine v Madvodah.

Mesečno proizvajanje 100 vagonov raznih vrst papirja:

Papir iz tkanine, brezlesni pismeni, pisarniški, tiskovni in konceptni papir. Strojepisni, bankpost-, karton- in risalni papir. Brezlesni dokumentni koncept-meliran, nebeljeni konceptni papir; srednjefini pisalni in tiskovni papir, karton za dopisnice. Brzjavni svitki in papir za naustnike (stročnice). Navadni tiskovni kuler in papir za lepake v vseh barvah. Rotacijski tiskovni papir. Ovojni papir iz čiste celuloze in navadni ovojni papir.

Delniška glavnica
K 30.000.000

Jadranska banka :: Podružnica Ljubljana

Rezerva: okrog
K 10.000.000

Beograd, Celje, Dubrovnik, Kotor, Kranj, Ljubljana, Maribor, Metković, Opatija, Sarajevo, Split, Sibenik, Zadar, Zagreb, Triest, Wien.

Sprejema: Vloge na knjižice. — Vloge na tekoči in žiro-račun proti najugodnejšemu obrestovanju. — Rentni davek plača banka iz svojega

Kupuje in prodaja: Devize, valute, vrednostne papirje t.d.

Eskontira: Menice, devize, vrednostne papirje itd. **Izdaja:** Čeke, nakaznice in akreditive na vsa tu- in inozemska mesta.

Daje predujme: na vrednostne papirje in na blago, ležeče v javnih skladiščih. Daje trgovske kredite pod najugodnejšimi pogoji.

Prevzema: Borzna naročila in jih izvršuje najkvalitetneje.

Brzjavni naslov: Jadranska.

Telefon št. 257.